

Αντικύθηρα / Αίγιλα

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΩΣ ΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ

Συμπεράσματα από τις έρευνες των τελευταίων χρόνων (2000 – 2010)

Τα Αντικύθηρα από τα Κύθηρα

Τα Αντικύθηρα από την Κρήτη
(Φαλάσαρνα)

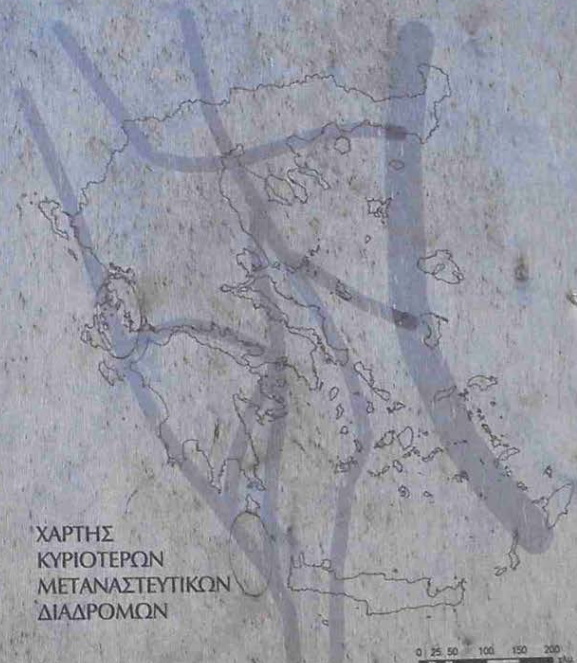

ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

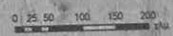
Ο Ορνιθολογικός Σταθμός Αντικυθήρων έχει σκοπό την παρακολούθηση της μετανάστευσης των πουλιών που διέρχονται από τα Αντικύθηρα κάθε χρόνο από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο. Οι κύριες δραστηριότητες του Σταθμού είναι οι δακτυλιώσεις και η παρακολούθηση των αρπακτικών πουλιών, μέσω των οποίων συλλέγονται πολύτιμα στοιχεία που βοηθούν στη γνώση και την προστασία των μεταναστευτικών πουλιών της Ευρώπης. Το Πρόγραμμα του Ορνιθολογικού Σταθμού Αντικυθήρων υλοποιείται με την ευγενική χορηγία του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη και τη υποστήριξη της Κοινότητας Αντικυθήρων.

ANTIKYTHIRA BIRD OBSERVATORY

The Antikythira Bird Observatory monitors the wave of migration that passes through the island every year, from spring till autumn. The main activities carried out by the Observatory are bird ringing and raptor observation, through which valuable data are collected, thereby contributing to our knowledge as well as promoting conservation of many European migratory birds. The Programme of the Antikythira Bird Observatory is implemented with the generous sponsorship the A.G. Leventis Foundation and the support of the Community of Antikythira.

ΧΑΡΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ

- LEGEND - ΥΠΟΜΝΗΜΑ**
- Surfaced road
Ασφαλτοστρωμένος δρόμος
 - Unsurfaced road of good quality
Χωροτόμος
 - Paths and trails
Μονοπάτια
 - Winters
Οικισμοί
 - Port
Λιμάνι
 - Habitat
Εκτετατότητα
 - ABO
Ορνιθολογικός σταθμός
 - Birds observation post
Θέση παρατήρησης πουλιών
 - Ornithological special tourist
Ορνιθολογικός ειδικός τουριστικός ενδιαφέροντος

Ελληνική
Ορνιθολογική Εταιρεία
Βασ. Ηρακλείου 24, 106 82 Αθήνα
Τηλ/Fax: 210 8228704, 210 8227937
www.ornithologiki.gr, info@ornithologiki.gr

**Σταθμός αναμετάδοσης
τηλεφωνικών σημάτων
(ΟΤΕ)**

**Παρατηρητήριο του
Γερμανικού στρατού κατοχής
(στα βόρεια του νησιού)**

Αντικόθηρα

Creta

- Οι αρχαίες ονομασίες: **Αίγιλα, Αίγυλα, Αίγηλα, Αίγυλος, Αιγιάλεια, Αιγιλία**
- Οι μεσαιωνικές ονομασίες: **Λιοί, Σιγιλιό**
- Μετά την κατάληψη της Κρήτης από τους Οθωμανούς το όνομα έγινε **Cerigotto (Τσιριγώτο)**
- Κατά τη διάρκεια της Αγγλοκρατίας (1815 -1864) οι ριζοσπάστες της Ιονίου Πολιτείας καθιέρωσαν την ονομασία **Αντικύθηρα**

Λίθινα εργαλεία και όπλα (ΥΝ – ΠΕΧ)

Κεραμική (ΥΝ – ΠΕΧ)

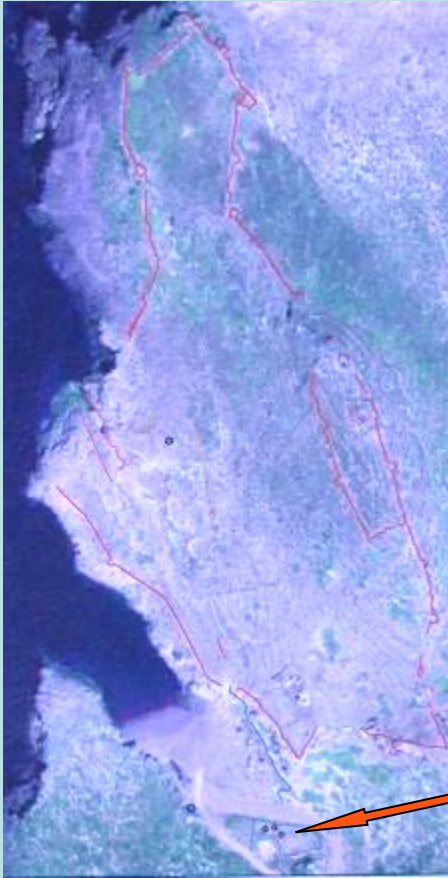
Οι πρώτες «ανασκαφές» πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της Αγγλοκρατίας (πριν από το 1850):

Ilias Zervos Iakovatos:

(Κεφαλονίτης ριζοσπάστης, εξόριστος από το 1851 έως το 1857 στα Αντικύθηρα)

Οφείλω όμως να σημειώσω ότι ο άχαρις ούτος βράχος, είτε ένεκα της γεωγραφικής αυτού θέσεως είτε ένεκα ετέρων λόγων, ήτο και άλλοτε κατοικημένος, διότι εις μίαν παράλιον αυτού άκραν σώζονται ερείπιά τινα ελληνικού φρουρίου επισκευασθέντος. Εντός δε και εκτός των ερειπίων αυτών έγιναν προ τινος χρόνου ανασκαφαί και ανεκαλύφθησαν παλαιά μνήματα, νομίσματα, βελονήται ή σφενδονήται, τεμάχια χαλκίνων βελών και εν αγαλμάτιον εκ ψηφωτού κοινού παριστάνον τον θεόν Πάνα ή ως έτεροι φρονούν, τον Ήφαιστον και διακοσμοούν και αυτά σήμερον, ως τόσα άλλα Ελληνικά αριστουργήματα, τα Αγγλικά Μουσεία!

Ανασκαφή Βαλέριου Στάη 1888

- *Αριστομένης Αριστομήδους
Θετταλός εκ Φερών
Νίκων Κηφισοδώρο[υ] Αθηναίος
Απόλλ[ω]νι Αιγιλεί [α]νέθηκαν*

Φιλίνα Ευπολέμου Μυνδία

Ανασκαφή

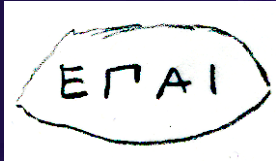
Κωνσταντίνου Κουρουνιώτη

1901

Έρευνα Ιωάννη

Πετρόχειλου 1986

Οι χώροι όπου αναφέρει ότι έσκαψε (1901)

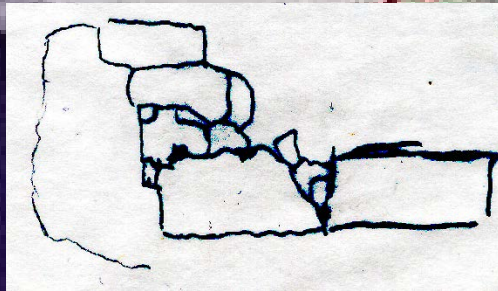

Μολυβίδα

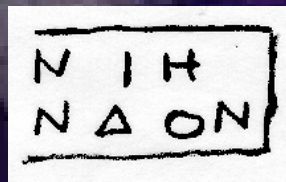
«Ακρόπολη»

Δυτικό τείχος

«Φυλακή»

Τομή στο Δυτικό τείχος

Ενσφράγιση λαβή

Το αρχαίο λιμάνι και το ιερό του Απόλλωνα

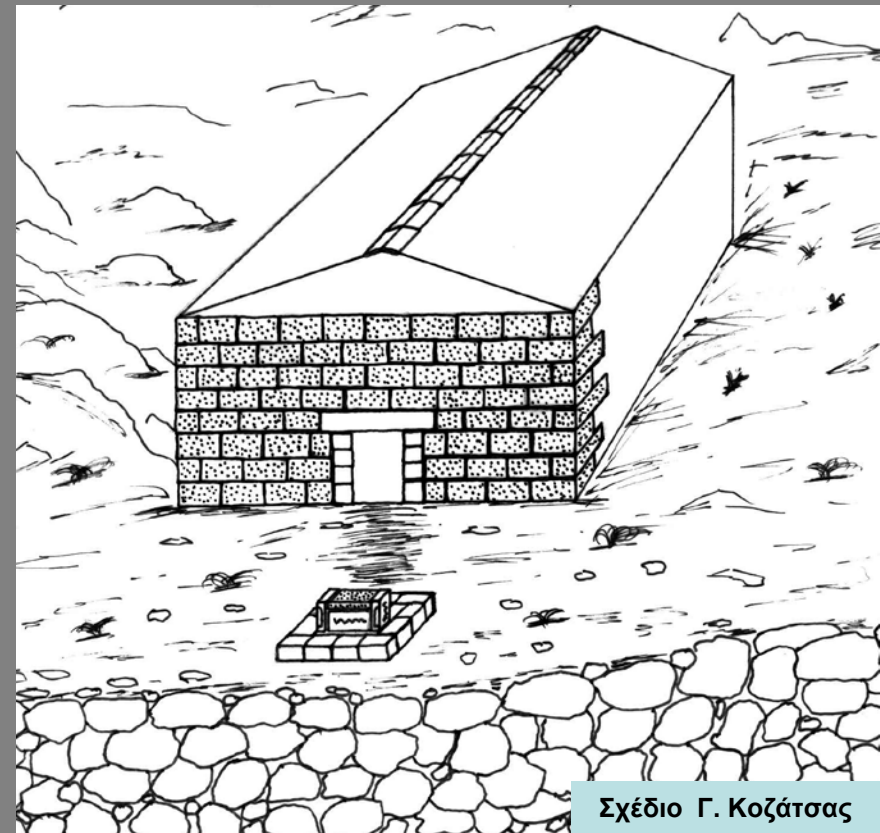
ΟΧΥΡΟ

Το ιερό και ο ναός του Απόλλωνα

2ος αι. π.Χ.

Σχέδιο Γ. Κοζάτσας

Νόμισμα Ρώμης (Κλαυδίου Νέρωνος), 81-79 π.Χ.

Σωστική ανασκαφή στην οδό Ξηροποτάμου

ΠΥΛΗ

ΒΡΑΧΩΔΕΣ ΙΕΡΟ

ΙΕΡΟ

Σκαλοπάτια

Η Νοτιοδυτική Πύλη

Η Νοτιοδυτική πύλη

Τα λαξευμένα καθίσματα της φρουράς

Το Νότιο τμήμα του τείχους

Το Νότιο τμήμα του τείχους

Πατητήρι

Αλώνι

Το Ανατολικό τείχος

Το Ανατολικό τείχος

Κλίμακα

Βόρεια

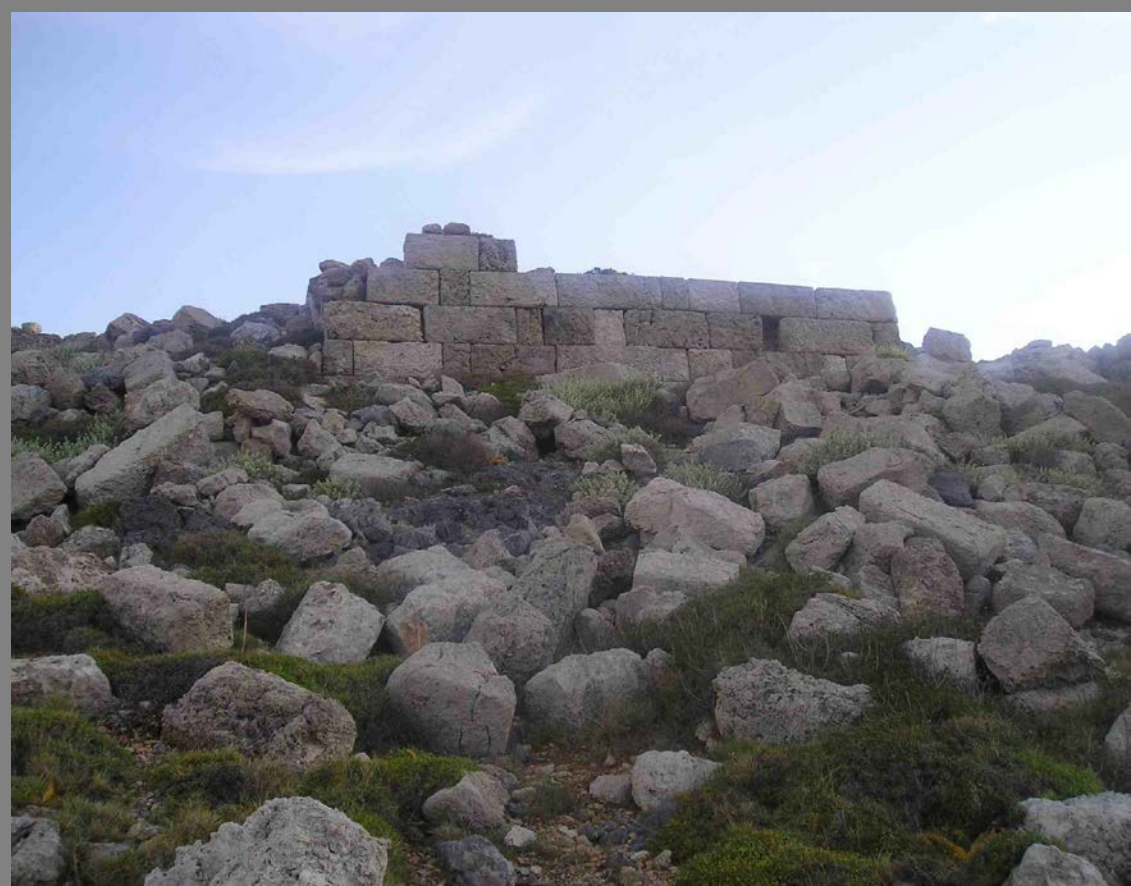

Νότια

Ανατολικά

Ο μεγάλος ανατολικός πύργος

Το βόρειο τμήμα του
ανατολικού τείχους και ο
Πύργος «Α»

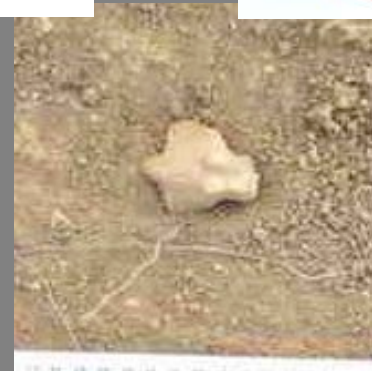

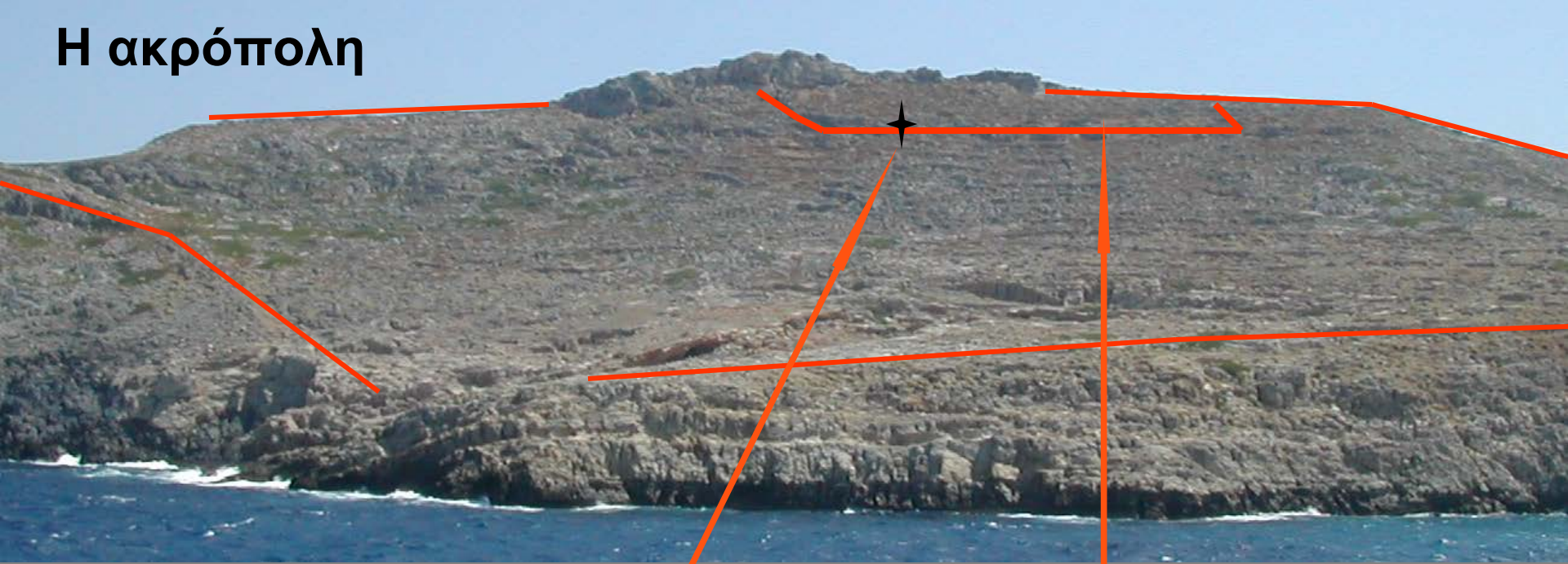

Το Δυτικό τείχος

Η ακρόπολη

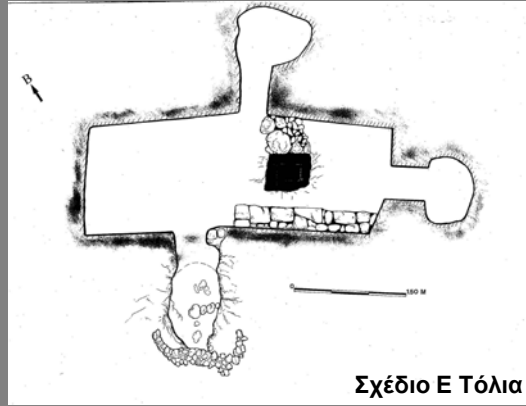

Η «Φυλακή»

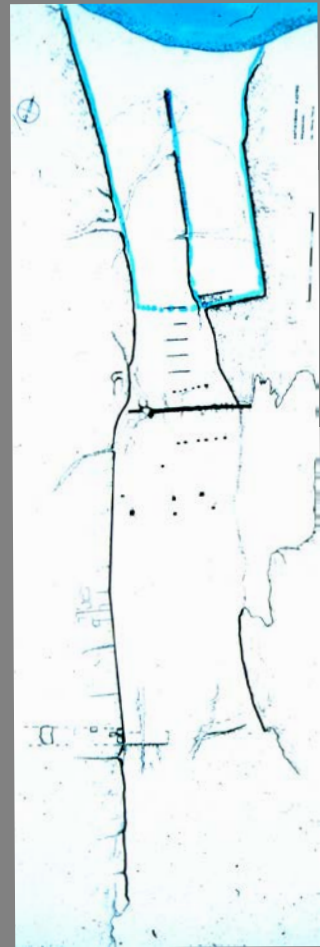
Σχέδιο Θ.
Μαζαράκος

Σχέδιο Ε Τόλια

Ο Νεώσοικος

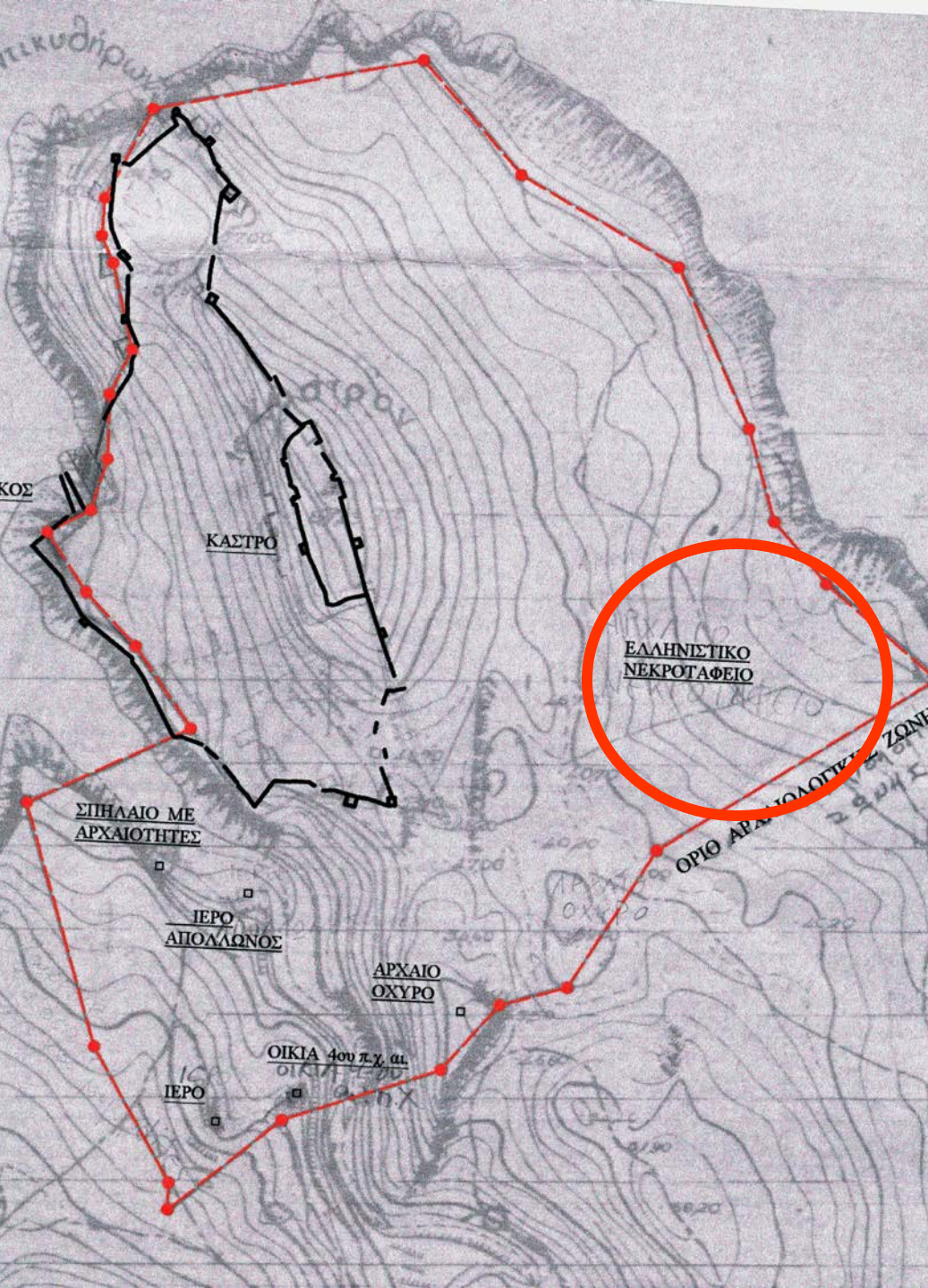

Σχέδιο Ε. Τόλια

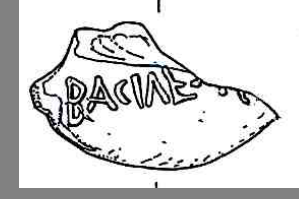
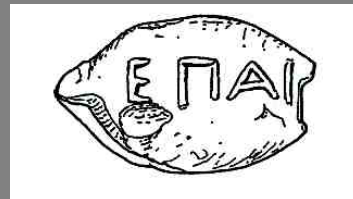
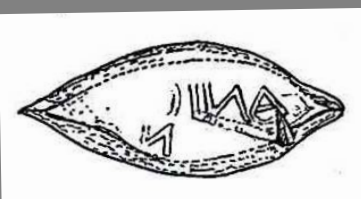
Οι Δεξαμενές

Το νεκροταφείο

Νομίσματα Φαλάσαρνας

Νόμισμα Κυδωνίας

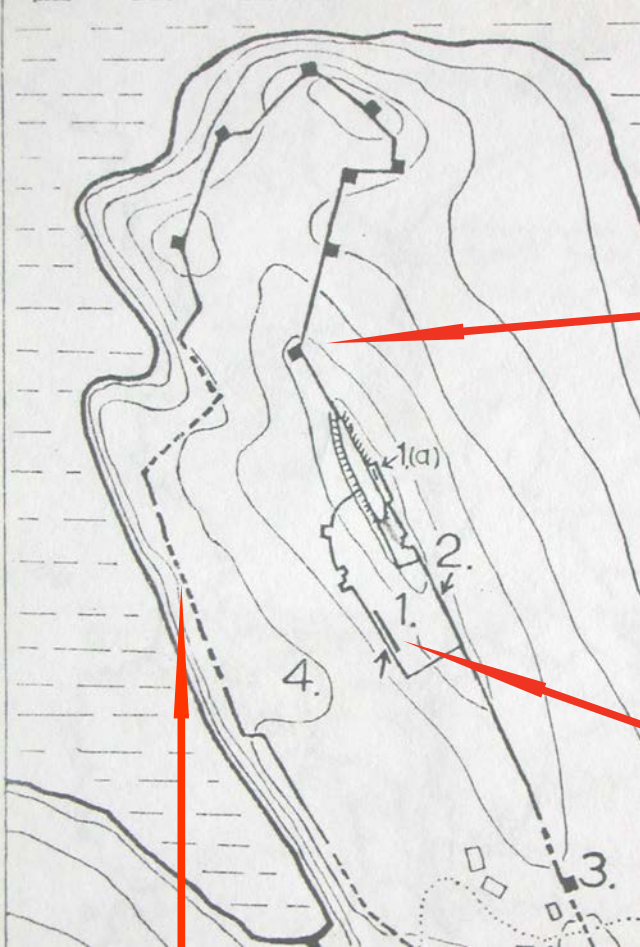
Νόμισμα Άργους

Νόμισμα Αθήνας

- **Βαλέριος Στάης (ΑΔ. 5(1889):**
- *Η κατασκευή τοιούτου τείχους εις νησίδριον άσημον και υπό των αρχαίων συγγραφέων μόλις μνείας τυχόν, φαίνεται μοι λίαν παράδοξος. Φαίνεται όμως ότι ένεκα της γεωγραφικής αυτού θέσεως εγένετο χρήσιμον κατά τον Πελοποννησιακόν πόλεμον, ότε θα υπέστη τας τύχας των Κυθήρων άτινα υπετάγησαν υπό των Αθηναίων(αναφέρει την περιγραφή του Θουκυδίδη) ... Πιθανώς λοιπόν κατά τον Πελοποννησιακόν πόλεμον ωχυρώθη η πόλις περιτειχισθείσα, ως και εν Κυθήροις εγένετο.*

Ίδρυση (πριν από το 330 π.Χ)

Αριστομένης Αριστομήδους

Θετταλός εκ Φερών

Νίκων Κηφισοδώρο[υ] Αθηναίος

Απόλλ[ω]νι Αιγιλεί [α]νέθηκαν

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ

Quintus Curtius Rufus, *Historiarum Alexandri Magni Macedonis* (IV.I.36): (κατά τη διάρκεια ή αμέσως μετά την Μάχη της Ισσοῦ το 333 π. Χ)

Τον ίδιο χρόνο Μακεδονικός στόλος που είχε κληθεί από την Ελλάδα, **νίκησε τον Αριστομένη που είχε σταλεί από τον Δαρείο να ανακτήσει τις ακτές του Ελλησπόντου, και αιχμαλώτισε ή βύθισε τα πλοία του.**

ΑΡΙΣΤΟΜΗΔΗΣ

Quintus Curtius Rufus (III.9,3): (στη μάχη της Ισσοῦ – 333 π. Χ.)

«Στην αριστερή πτέρυγα ο Αριστομήδης ο Θεσσαλός, είχε 20 χιλιάδες βαρβάρους πεζούς.

Αρριανός, *Αλεξάνδρου Αναβάσεως* (II.13.2): (μετά την μάχη της Ισσοῦ, 333 π. Χ)

Αμύντας δε ο Αντιόχου και Θυμώνδας ο Μέντορος και Αριστομήδης ο Φεραίος και Βιάνωρ ο Ακαρνάν, ξύμπαντες οὔτοι αυτόμολοι, μετά των αμφ' αυτούς στρατιωτῶν ως οκτάκισχιλίων ευθύς ως τεταγμένοι ἦσαν κατά τα ὄρη φεύγοντες ἀφίκοντο ες Τρίπολιν της Φοινίκης.

Ο Αμύντας, ο Θυμώνδας, ο Αριστομήδης ο Φεραίος και ο Βιάνωρ, ὅλοι αυτόμολοι από τον Δαρείο, ο καθένας με τους στρατιώτες του που ἔφταναν τους 8000 ξέφυγαν αμέσως προς τα ὄρη κι ἔφτασαν στην Τρίπολη της Φοινίκης

Τιμητικό ψήφισμα του Δήμου των Ροδίων:

Ἔδοξε τῷ δάμῳ. Ἐπειδὴ ταχθέντες δαμοσίαι ποτὶ τὰν στρατείαν τὰν ἐς Αἴγιλα:
Σκύλλινος Ἐπικράτεος Φύσκιος, συνταγματάρχας ἐπὶ τῶν ξένων
Πολέμαρχος Τιμακράτεος Κασαρεὺς καταπαλταφέτας
Δαμόκριτος Ἐργοτέλεος Ἰσάνιος ἐπιβάτας ἐπὶ τᾶς τετρήρεος . . . κλπ

«Αποφάσισε ο δήμος. Ἐπειδὴ με διαταγὴ του δήμου συμμετείχαν
στην εκστρατεία κατά της Αίγιλας (Αντικύθηρα) οι:

Σκύλλινος του Ἐπικράτη, Φύσκιος, επικεφαλῆς του τάγματος
των ξένων (των μισθοφόρων),

Πολέμαρχος του Τιμακράτη, Κασαρεὺς, χειριστῆς του καταπέλτη
. . . κλπ»

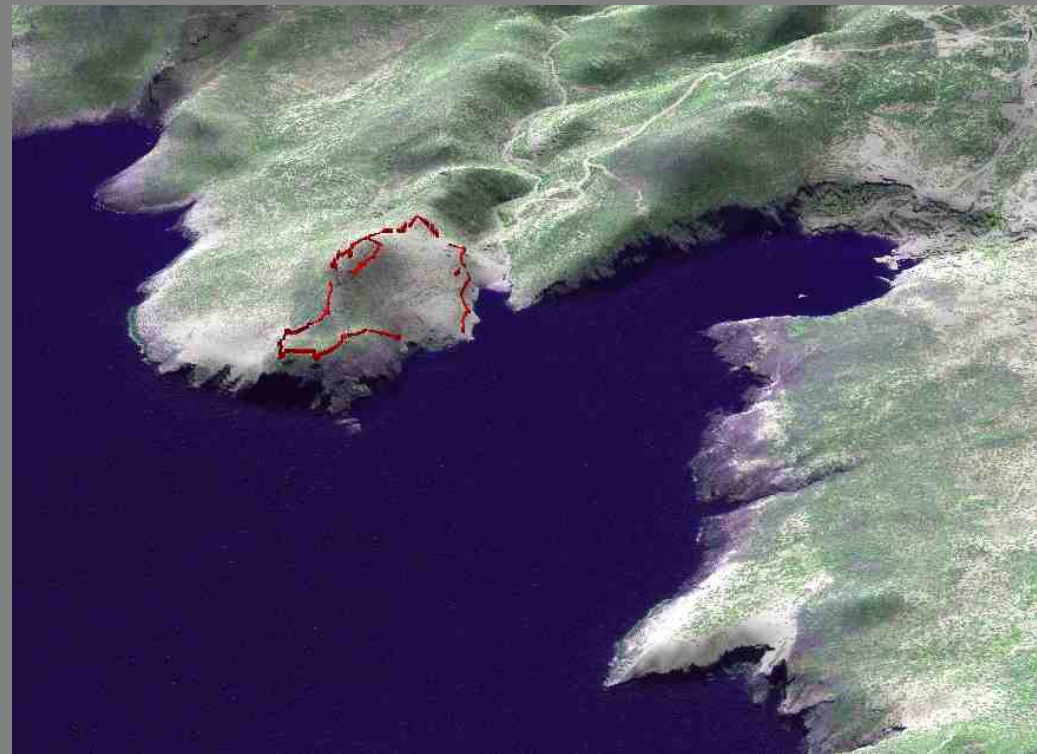

Κλεομένης ο 3^{ος} (ο επαναστάτης βασιλιάς) (222 π.Χ)

- ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ:

Κλεομένης δε πλέων από Κυθήρων εις νήσον ετέραν, **Αιγιλίαν**, κατέσχεν.

«Ο Κλεομένης παρακάμπτοντας τα Κύθηρα
κατέληξε σε άλλο νησί, στην Αιγιλία»

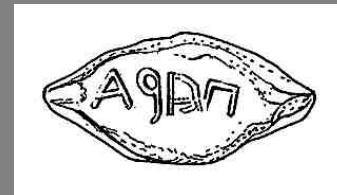
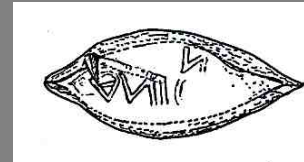
Νάβις ή Φίλιππος ο 5^{ος} (μετά το 220 π.Χ.)

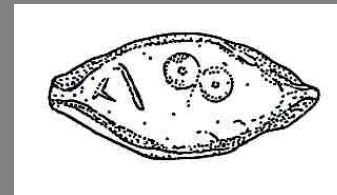
ΒΑΣΙΛΕΩΣ

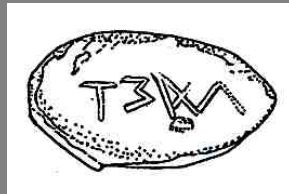
ΠΑΡΑ Φ / (ΑΛΑΣ) Α (Ρ) ΝΙΩΝ

ΠΑΡΑ ΦΑ (ΛΑΣΑΡΝΙΩΝ)

Μέτελλος ο Κρητικός (69-67 π.Χ.)

ΛΑΣΤ

4ος αι. μ. Χ.

Επανεγκατάσταση στο νησί

(5ος – 8ος αι. μ.Χ)

Οικογενειακοί τάφοι στα Χαρχαλιανά (5ος – 8ος αι. μ. Χ.)

Οικογενειακοί τάφοι στα Χαρχαλιανά

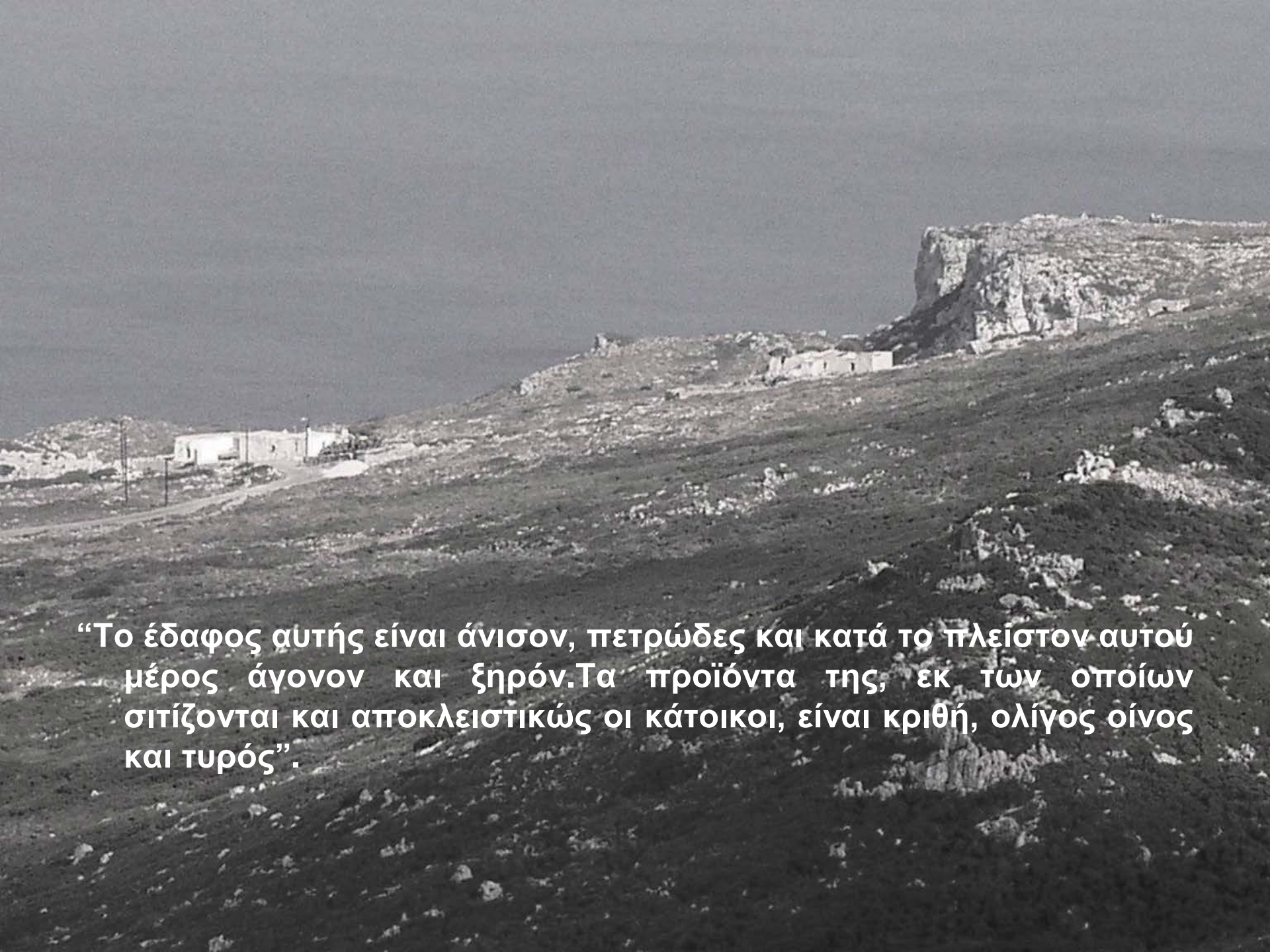
*Τον Οκτώβρη του 1851 εξορίζεται
στο νησί ο **Ηλίας Ζερβός**
Ιακωβάτος, ένας από τους
ριζοσπάστες επτανήσιους που
τόλμησαν να αντισταθούν στην
αγγλική προστασία.*

*Η κατάσταση στην οποία βρέθηκε
τον οδήγησε να περιγράψει το
νησί με μελανά χρώματα και
ορισμένες φορές κάπως
υπερβολικά.*

**“... μετά δυο ημερών διάπλουν απεβιβάσθην εις την εκβολήν ενός ξηροποτάμου...
...τα καταπλέοντα εις αυτήν πλοιάρια προσορμίζονται στιγμιαίως ενώπιον δυο μικρών
ξηροποτάμων, εντός των οποίων και αποσύρονται μετά την αποβίβασιν του φορτίου των
ή απέρχονται παραχρήμα προς εξασφάλισίν των εκ των αείποτε σχεδόν επικειμένων
τρικυμιών”.**

“Το έδαφος αυτής είναι άνισον, πετρώδες και κατά το πλείστον αυτού μέρος άγονον και ξηρόν.Τα προϊόντα της, εκ των οποίων σιτίζονται και αποκλειστικώς οι κάτοικοι, είναι κριθή, ολίγος οίνος και τυρός”.

“Πεντήκοντα ως έγγιστα οικογένειαι, διεσπαρμέναι ένθεν κακείθεν, απαρτίζουν όλον τον πληθυσμό της Ύνηςου. Αι οικίαι των είναι αι πλείσται κατασκευασμέναι άνευ ασβέστου ως αι ποιμενικαί καλύβαι. Έτεραι εισδύουιν εντός των σχισμών των βράχων, ως τόσα αυτοφυή σπήλαια, ή υπό την γην ως τόσαι κατακόμβαι”

Οι σημερινοί οικισμοί του νησιού

ΠΟΤΑΜΟΣ
(πρωτεύουσα)

**Χαρχαλιανά
και
Γαλανιανά**

Μπαντουδιανά

Κατσανεβιανά

Αλιζιανά

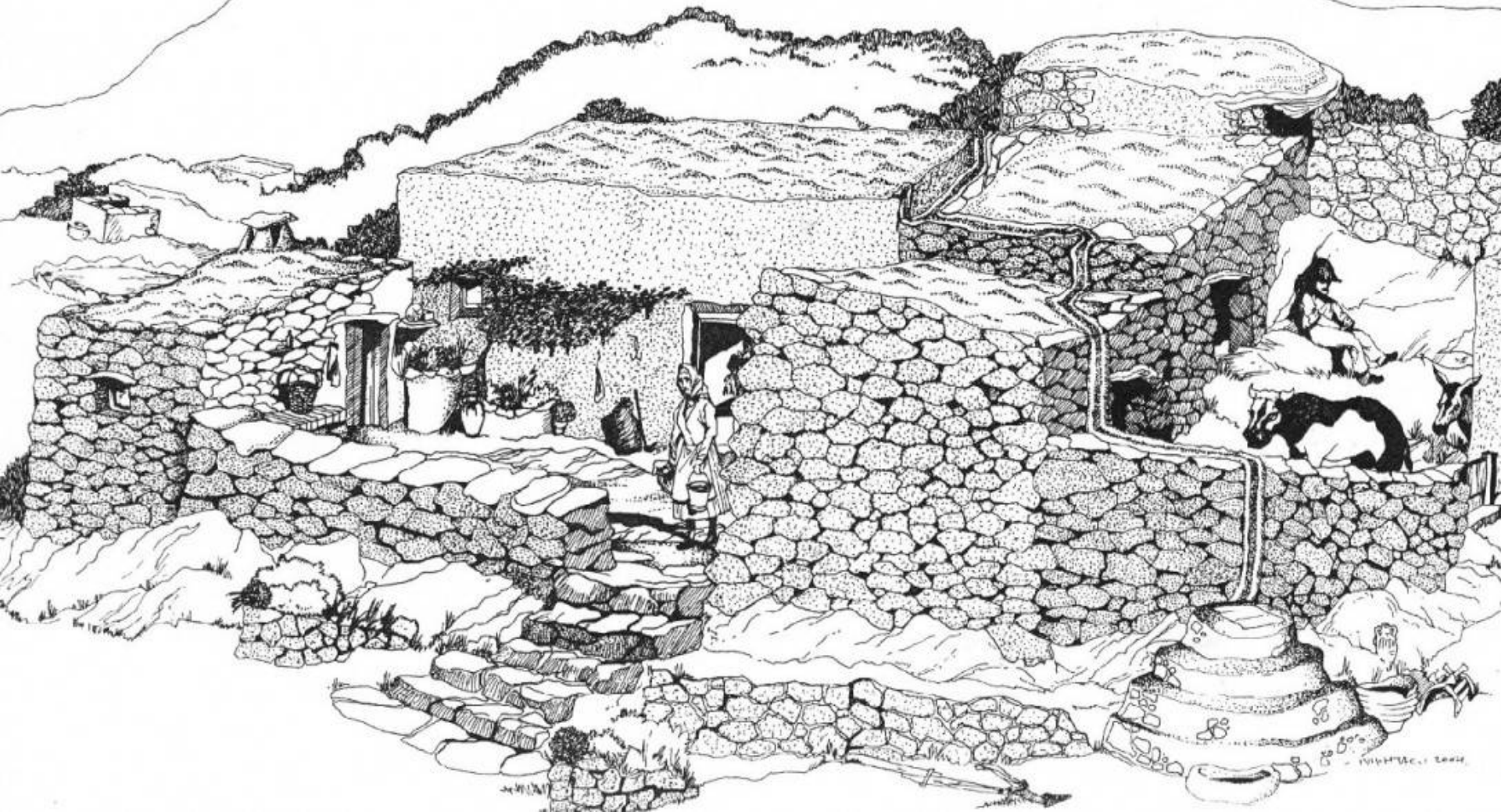
**Ζαμπετιανά
Τσικαλαριανά
Καντιλιανά
Πατεριανά**

**Κατοίκηση
μονο
το καλοκαίρι

Σκαριανά**

**Ακατοίκητα
Αλεβιζιανά
Θεοφιλιανά
Κάστρο**

Σπιτικό των Αντικυθήρων

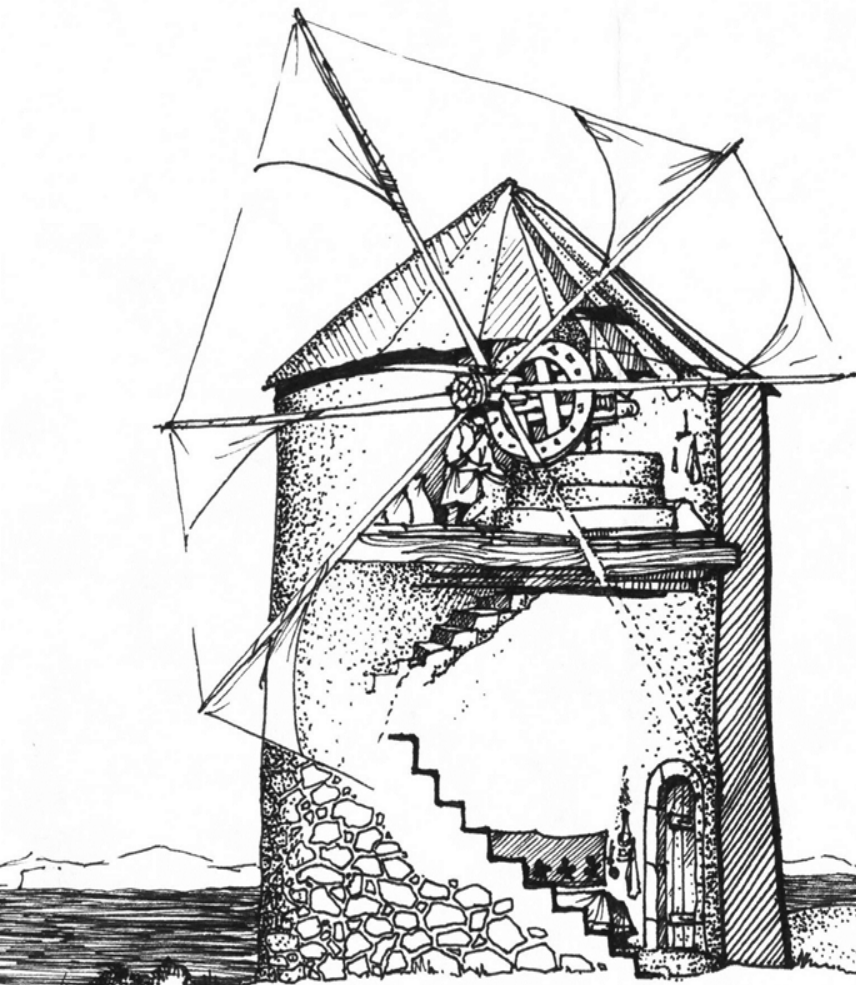

Εσωτερικό κουζίνας

Ασχολίες των γυναικών στα Αντικύθηρα κατά την διάρκεια του χειμώνα

- Αναπαράσταση ενός ανεμόμυλου που υπήρχε στο νησί.
- Ανεμόμυλοι λειτουργούσαν μέχρι το 1960.

A windmill in Antiki Thizea.

Ο νερόμυλος του Ανδρόνικου

Πηγές εσόδων/Σημερινές ασχολίες

Καλλιέργεια δημητριακών-σχεδόν
ξεχασμένη

Αμπελοκαλλιέργεια

Αλιεία

Αρχαιολογία

Τουρισμός

Κτηνοτροφία

Η παραγωγή του κρασιού είναι μια παλιά ασχολία, καθώς στο παρελθόν ανήκε στα προϊόντα που ανταλλάσσονταν, όπως και το μέλι, τα αποξηραμένα φρούτα, τα ψάρια, το κασικίσιο κρέας και το αλάτι.

- Τώρα η καλλιέργεια του σταφυλιού γίνεται σε μικρές εκτάσεις μόνο προς κατανάλωση από την ίδια την οικογένεια

- Η ύπαρξη στο νησί περίπου 3000 κατσικιών σε σχεδόν άγρια κατάσταση όπως και μερικών προβάτων οδήγησε στην σχεδόν αποκλειστική κατανάλωση κατσικίσιου κρέατος.

Η αλιεία, σημαντική πηγή εισοδήματος στο παρελθόν αποτελεί και σήμερα μια ενασχόληση η οποία γίνεται με πάθος αν και οι νέες γενιές δεν την εξασκούν επαγγελματικά.

Στο νησί μεγάλο χρονικό διάστημα αγκυροβολούν ψαροκάικα από την Ελαφώνησο

Παλιά, ήταν οργανωμένοι σε μικρές ομάδες για την μεταφορά και την πώληση των ψαριών. Σήμερα αυτοί οι μικροί συνεταιρισμοί εξαφανίστηκαν και το ψάρεμα γίνεται σε ατομικό επίπεδο.

Σε λίγα χρόνια μειώθηκε ουσιωδώς η κατανάλωση ψαριών, και αυτό οφείλεται κυρίως στην έλλειψη επαγγελματιών αλλά και τις παράνομες πρακτικές ψαρέματος όπως η χρήση του δυναμίτη.

Είδη ψαριών: μπαρμπούνια, φαγκριά, γόπες, αστακός, ροφός, συναγρίδες, σαλάχι etc.

Τρόποι ψαρέματος: από τον Μάρτιο ως τον Σεπτέμβρη ψαρεύουν με παραγάδια και τον υπόλοιπο χρόνο με δίχτυα.

Νεκτάριος Προγουλάκης

- επαγγελματίας ψαράς εδώ και 20 χρόνια
- λατρεύει το ψάρεμα, γι' αυτό και δεν ασχολείται με κάτι άλλο
- προτιμά το τοπικό ψάρεμα γύρω από το νησί
- ξέρει όλους τους τρόπους μαγειρέματος των ψαριών
- δεν πιστεύει στις προλήψεις.

Οι «παλιοί» του τόπου

Μπάρμπα Ανδρέας Χαλιάτης

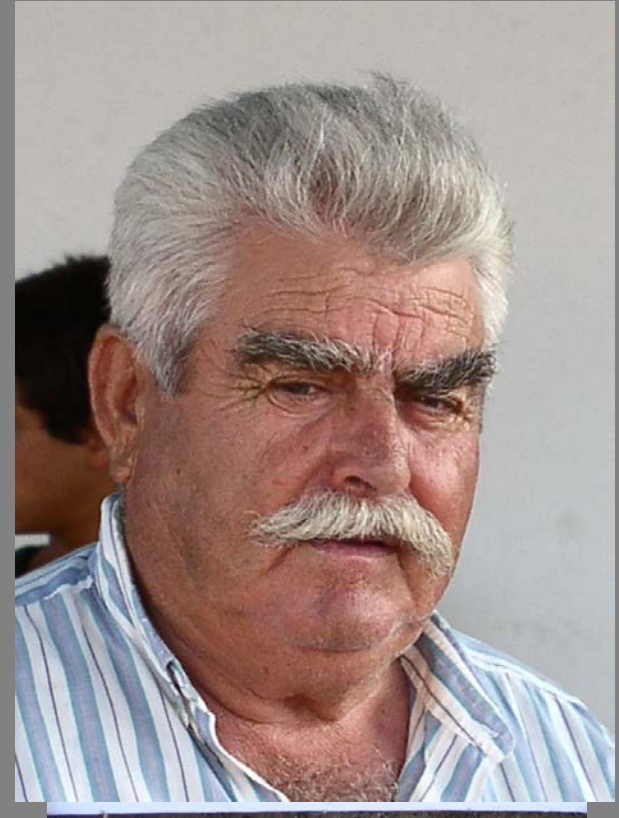
Μπάρμπα Τάσος Προγουλάκης

Μπάρμπα Γιώργος Χαρχαλάκης

Μαρίκα

Γιώργος Προγουλάκης

και

- γεννήθηκαν στο νησί
- έχουν 4 παιδιά και 2 εγγόνια
- εκείνος ήταν αγρότης, ψαράς και οικοδόμος
- εκείνη φρόντιζε το σπίτι και τα παιδιά
- τώρα ασχολούνται μόνο με τον κήπο και τα ζώα που έχουν
- χαίρονται κάθε φορά που έχουν επισκέπτες και προσφέρουν απλόχερα την φιλοξενία τους.

Μανώλης και Ευγενία Γαλανάκη

- Έχουν 6 παιδιά, 16 εγγόνια και πολλά δισέγγονα
- Ήταν αγρότες και πήγαιναν μαζί για ψάρεμα
- Η κυρία Ευγενία ξέρει να υφαίνει το μαλλί και να γνέθει στον αργαλειό, καθώς και εναλλακτικές μεθόδους θεραπείας (με βότανα, μέλι και ρακί)
- μεταξύ 1974-1987 ο κ. Μανώλης ήταν πρόεδρος

Αντρέας Χαλιιάτης

- Έχει 4 παιδιά, 8 εγγόνια, και 1 δισέγγονο
- Ασχολήθηκε με πολλά πράγματα: ψαράς, ξυλουργός, κτηνοτρόφος, αγρότης, παραγωγός κρασιού και μελιού, είχε δικό του μαγαζί και ήταν πρόεδρος του νησιού για 6 χρόνια.
- Το μαγαζί ιδρύθηκε από την ανταλλαγή των προϊόντων (κρέας κατσίκας, ψάρια, ποτά κτλ.)
- Όταν ήταν νέος ήθελε να πιάσει με παραγάδια φώκια αλλά δεν μπορούσε
- Παρόλα αυτά έφερνε κάθε μέρα στην οικογένειά του πολλά ψάρια που τα μαγείρευε με πολλούς διαφορετικούς τρόπους.

